

سهى ويّله

وهفا حوسين زاده

۲۸ى تهموز ۲۰۲۲ چيرۆك

ئاغا، قسهى راست تهنيا لهم نۆكهرهى خۆت ببيسته و گويى به كهسى تر مهده.
عهزى ئاغاي با سهعهادهتى خۆم كه م، ئيوه چۆن چاو له خۆر دهكهن و له بهر
شهوق و تيشكى چاوتان ههنايه، ئهو رۆژهش ههر كهس لهوى بوو ئاواي

به سهر هات. به قوربانی تال به تالی زولفه بون خوشه که ی بم، مانگ له ئاستی جوانیی ئه و که م دینی. گابه ردییکی هه ره گه وره له کینو ترازا و سه ره ریگی ئاواپی گرت. له نیوه پووه تا کوو لای به ره بانگی عه سر به سه دان که س پالیان پیوه دهنه و به دهیان کهر و قاتریش رایان ده کیشا به لام جووله ی نه ده کرد. ته و او ناهومید بووین و بریارمان دا ده گه ز خوارتر ریگی که ی تر دروست که ی ن. له نیو ئه و هه شیمه ته زوره ی له وی بوون سو فی همه دهنگی هه لینا و کوتی؛

— ئه ری بو به شیخ قادر نه لین بیت به کهراماتی خو ی ئه و به رده لابات. وا باس ده که ن باووبایرانی کاری وایان زور له ده ست هاتوه.

عه زیزی کوره چکوله ی کا عه لی له دواوه که دهستی به هه واهه بوو هه لی دایه و گوران دی؛

— کهراماتی چی و ته ره ماشی چی. که ی ده وره ی ئه و قسانه ماوه؟

دوا ی قسه و باسیکی زور کو ی دهنگمان ئه وه بوو که ده چین شیخ قادر دینین خو قازانجی نه بی، زهره ری نییه. چه ن ریش سه سپیه ک چوون و پاش چه ند خوله کیک له گه ل خو یان شیخ قادر یان هینا. دهنگو به ته وای ئاواپی دا بلاو بووه وه که شیخ قادر بریاره موعجیزه بکات، بو یه جگه له ته وای پیای ئاواپی به سه دان ژن و مندال و کچ و کوریش هاتبوون بو سه یه ر. ده تکوت میرووله ن و ده وری کلۆ قه ندیان داوه.

شیخ قادر دهستی هه لینا و سه رته سه رت ته و او بوو. دهنگی فرینی بالنده ش نه ده هات. خه لک چین چین به سه ر شان و ملی یه کدا سه ریان ده کیشا تا کوو شیخ ببینن و بزانه چ ده کات. مندالان به نیو لینگی گه وره کاندان فرته یان ده کرد

و دههاتنه پیشه‌وه. شیخ قادر شالیکی سه‌وزی گه‌وره‌ی له ملدا بوو. منی مورید ناتوانم له‌وه زیاتر وه‌سفی جه‌سته‌ی شیخ بکه‌م و خوم بینمه ریزی ئه‌و که‌سانه‌ی عه‌قلیان له چاویاندایه. خودا بمانبه‌خشی.

شیخ له‌سه‌ر عه‌رز دانیش‌ت و چاوی قووچاند. له بنه‌وه هر لیوه‌کانی ده‌جوولاند و جار جار سه‌ری راده‌وه‌شاندا. که‌س نووکه‌ی لیوه نه‌ده‌هات. پاش چند خوله‌کیک شیخ هه‌ستا و ده‌ستیکی به‌گابه‌رده‌که‌دا کیشا. پاشان چند هه‌نگاوئیک کشاوه دواوه. ته‌واوی خه‌لکه‌که‌ش له‌گه‌ل ئه‌و کشاینه‌وه. له‌نیو ئه‌و بیده‌نگییه‌دا و پاش چند ساتیک و به‌ئیزی خودای موته‌عال و لوتفی حه‌زرتی شیخ، رۆحم به‌فیدای بی، گابه‌رده‌که وه‌کوو کولو خولئیک شه‌قی برد و بوو به‌پینج شه‌ش له‌ت. ته‌واوی خه‌لک ویرای یه‌ک بانگیان هه‌لدا:

الهم صلی علی سیدنا محمد و علی الهی محمد.

هه‌موو ئه‌و که‌سانه‌ی له‌وی بوون به‌دۆست و دوژمنی شیخه‌وه ویستیان بچنه پیشی و ده‌ست و لاق و شانی شیخ ماچ که‌ن، به‌لام رۆخساری ئه‌و زاته موباره‌که، دهرد و به‌لای له‌من که‌وی، به‌جۆرئیک رۆوناک و نوورانی بوو، که‌س نه‌یده‌توانی له‌حاندی چاو هه‌لئینی و بیینی. خه‌لک پاش که‌میک بازنه‌ی ده‌وری حه‌زرتی شیخیان شکاند و گه‌رانه‌وه بو ئاوی. شه‌و بوو. خه‌لک تا به‌ردرگای مالی پیروزی حه‌زرتی شیخ له‌گه‌لی رۆیشتن. من نه‌مدی به‌لام هیندیک له‌خه‌لکی ئاوی ده‌یانگیزاوه تاکوو به‌ره‌بانگی به‌یانیش سه‌ربانی مالی ئه‌و زاته نوورانیه‌هه‌ر نووری لی هه‌ستاوه و تا ته‌شقی ئاسمان دریزه‌ی هه‌بووه.

ئەو شەو ھەر لە فیکری موعجیزەى حەزرەتى شەيخدا بووم کە خەوم لى
کەوت، پۆم سەدەقەى يەک ساتى بى. لەنيو شەودا بە دەنگى باللىدانى
بالندەيەک لە پەناى گويم وەئاگا هاتم. چەند جاريک دەستم راوہشانە بەلکوو
بروات بەلام نەپۆيشت. کە چاوم کردەوہ لە بن ئاسمانى پر ئەستيرە راکشاوم
و بالندەيەكى سىپى نوورانى زۆر جوان لە دەورم بالەفرکەيەتى. زمانم لالە لە
وہسفى جوانى ئەو بالندەيە. ھەستام و وہ دواى کەوتم. ھەر دەفرى و من بە
دوايدا رامدەکرد. پاش چەند ساتىک لە بەر دەرگای مالىک نيشتەوہ. ھيواش
لى نزيک بوومەوہ و دىتم دەرگای مالى حەزرەتى شەيخە، پەنا بۆ خودا.

بەلى بەيانى زو و ھەستام و ھەلاتم بۆ بەردەرگای مالى حەزرەتى شەيخ بە
باب و باپيرەوہ لەبەرى مرم. زۆر سەير بوو. سەرم لاکەى دەھات. نزيکەى
پەنجا لاوى ئاوايى لەوى راوہستابوون و چوار چوار و پينج پينج کورپان
بەستبوو. ھەموويان دوينى شەو وەکوو من خەويان ديبوو. يەک، پياويكى
ریشسىپى ھاتبووہ خەونى و باسى حەزرەتى شەيخى کردبوو. يەک، ماريكى
حەوت سەر و يەک، شاماريكى جوان و چاو ئەفسووناوى، يەک...

پاش چەند خولەكىک جەنابى حەزرەتى شەيخ ھاتە بەردەرگا و ھەموومان
پیکەوہ کوتمان؛

__ يا شەيخ وە فريامان کەوہ و لە لوتفت بيبەشمان مەکە.

حەزرەتى شەيخ بە بزەوہ دەستى ھەلينا و فەرمووى:

__ خەمتان نەبى. ئەو خەونانە دووبارە نابنەوہ. ئىستاش ئەو کەسەى
بالندەيەكى سىپى و نوورانى لە خەونيدا بووہ بمينيتەوہ و ئەگەر پيى خۆش بى
دەتوانى ببيتە موریدی ئەم خانەدانە.

له خوښيان نه مده زانی ده بی چ بکم. چاوم پر بوو له فرمیسک. ده ستم هه لئنا و
کوتم:

_ ټه و هتام حه زه تی شیخ. دایک و بایم به فیدات، ټه و ه منم قه راره شانازی
ټه و هم پی ببه خشری خزمه تی باره گای ټیوه بکه م. منم ټه و که سه ی وهک
دووباره له دایک بوو بی وایه ئیستا.

هه موو ټه و که سه انه ی له و ی بوون واق مابوون که چونه لوتفی خودا له نیوان
ټه و هه مووه لاوه دا چووه ته سه ر شانی منی پیر و دار له ده ست کوتوو.

به لئ ئاوا بوو که من بوومه موریدی ټه و زاته داوین پاکه و گه وره یی ټه و هم
پی به خشرا خزمه تی خوی و مال و مندالی پیروزی بکه م. باسی گه وره یی ټه و
زاته موباره که هه ر چهندی بکووتری که مه. هه ر ټه و هنده بزنان خوښه ویستی
و پیروزی ټه و گه وره پیاوه وای له من کرد که ژن و مندال و مالی خوم پاش
شه ست سال جی بیلم و وه دوا ی ریگا و شوین پی ټه و خوښه ویسته ی خودا
بکه وم. پیم وا نییه له پاش شیخ قادری نه مر که س بوو بی که پی له جیگا پی
ټه و دانی، سه ره رم نه بی. خودا ناو و ناوبانگی ئیمه ش وهک ټه و ان به رز
کاته وه و له گه ل ټه و ان حه شرمان کات.

من ټه و شتانه ته نیا بو ټه و ه باس ده که م ټیوه بزنان کی بوو ټه و زاته موباره که
که ټه گه ر ده چووه ئاوا یییه ک، نه ک هه ر ټه و شوینه، بگره ده یان ئاوا یی ده ور
و به ریشی له زه فه ری شه یتان و موریدانی ده پاراست. خودا له وه زیاتر
خوښه ویستی خوی و پیغه مبه رانی کات. دوا ی ټه و پووداوه من وهک ته نیا
موریدی ټه و مال ه موباره که دایم له حالی خزمه ت کردندا بووم و روژ له گه ل
روژ جحیل تر ده بوومه وه و هیزم ده هاته وه به ر. دوا ی ټه و موعجیزه گه وره یه

ژوماره‌ی ئه‌و كه سانه‌ی دههاتن بۆ زيارهت و پارانه‌وه و داواكارى له‌و
خۆشه‌ويسته نوورانييه‌ی خودا، به قه‌د دهنگه‌كاني به‌فر و باران زيادى كرد.

سه‌روه‌رى من و سوارچاكي رېنگاي ته‌ريقه‌ت هه‌موو ئيوارانتيك پيشوازي له‌و
خه‌لكه ده‌كرد كه له هه‌موو ناوچه‌كانه‌وه دههاتن و سه‌روه‌رم له خودا ده‌پاراوه
كيشه و موشكله‌يان چاره‌سه‌ر بكات و له لوتفى خۆى بى به‌شيان نه‌كات.
به‌يانيان دواى نويژى به‌يانى حه‌زره‌تى شيخ ده‌ستى ده‌كرد به زيكر و موراقبه
له‌گه‌ل خوداي گه‌وره و تاكوو لاي نيوه‌رۆ قورعاني پيروۆز و حه‌ديس و
سونه‌ت و كتىبى ئايىنى ده‌خوينده‌وه. هه‌ر چه‌ند به دريژايى سال سه‌رقه‌له‌مانه
و نه‌زر و وه‌قفىكى زۆر، له پوول و مالات دههاته خزمه‌تى ئه‌و زاته موباره‌كه،
به‌لام ده‌ست‌بلاوى و به‌خشه‌نده‌بوونى سه‌روه‌رم هيجيانى له مالى
نه‌ده‌هيشته‌وه و هه‌مووى به‌سه‌ر فه‌قير و هه‌ژاراني ئاوايييه‌كاندا بلاو
ده‌كرده‌وه. بويه ئه‌و مه‌نزله موباره‌كه ته‌نيا پيروۆزى و خي‌ر و به‌ره‌كه‌تى زۆر
بوو ده‌نا وه‌ك ماله هه‌ژاريكى پووخواو ده‌چوو.

به‌لى هه‌موو شتيك باش بوو تاكوو ئه‌و رۆژه‌ى خه‌ليفه هه‌ژار و چوار پينچ
موريدى به هه‌للا و گوره‌گور هاتنه به‌ر ده‌رگاي ئه‌و ماله موباره‌ك و پيروۆزه
و بانگيان هه‌لدا:

— كوا شيخ و مال و ته‌كيه‌ى شيخ ئاوا بى به‌ره‌كه‌ت و ره‌نگ و بۆ ده‌بى؟! بۆ
هيج شتيك زياد ناكات له‌م ماله، ئه‌گه‌م دز و چه‌ته نين؟! دياره ئه‌م شيخه له
گيرفان خالى كردنى خه‌لك زياتر هيج نازانى كه وايه ئاگادارى گيرفانى خوتان
بن خه‌لكينه.

يا خودا زمانى درۆزن به برين چيٽ و پله و دهرهجهى سهروهرم ههر بهرز كاتهوه. خهليفهى ههژار كه دهيزانى سهروهرم جيگا بهو تهنگ دهكات و ناهيلى فيل و تهلهكه بكات، بهو كاره گورزى خوئ وهشانند. رهنگه ئيوه هيچتان خهليفه ههژار نه ناسن و نه زانن چون پياويكه و چون بووه ته خهليفه و چ دهست و گوئ برئكه. خودا له زمانى منى نه بيستى و درؤ و راستى به پيى من نه نووسى. به لام دهگيرنه وه چه ند سال پيش ئه وهى سهروهرم كه راماتى خوئ نيشان بدات پيره ژنيكى ههژارى داماوى بيكه سى ئاوايى كه نيوى ناهيتم و دهپاريژم، پاش دهيان سال كویره وهرى و كلفه تى مالى ئاغا و كوئخا، پووليك كو دهكاتوه و دهچيته لاي خهليفه ههژار و پيى دهلى:

_ يا خهليفه به تمام لهم ئاخري عومردها بچمه هج و ته وافي مالى خودا بكم. ئهم پووله بگره و بيده به كاروانيك بؤم. خودا لهو خيريه بييهشت نهكات. من ئه و پرووداوه پشت پاس ناكه مه وه و نازانم چون پرووى داوه، به لام دهگيرنه وه، خهليفه ههژار پووله لهو پيره ژنه دهستينى و پيى دهلى:

_ دايكه كه م ههر ئيستتا لاي بينايى چاوانه وه پيم ئهمر كرا كه پيت بليم تو پيوست ناكا بچيه مهككه و ههر ليړه دا ههوت جار به دهورى مندا بسوورپوه و ته وافي خوت بكه. ئيتر تو دهبيه حاجى و نايهه وي ئه و ريگا دوورودريژه ببرى.

خودا لهو جوړه گوناخانه بمانپاريژى و ئه و كه سانهى گالته به دين دهكهن له قوولاييى جهه ندهم مه نزيان بو ته رخان بكات. نا وه لالا له كوئى هه زره تى شيخ قادر، رؤحم به لاگيرى بى، نه ده بوونه وه و هه موو رؤژيك دههاتن و تفيان به ده رگاي ئه و مه نزله موباره كه دا ده كرد. پاش ئه و پرووداوانه خه لك بوون به

دوو دهسته و شهړ و بهر بهر هكاني له نيوان لايان گراني شيخ و خهليفه دا دروست بوو. هر چند سهروهرم به هيچ جوريك تيك نه ده چوو و هه موو كار هكاني دا دهستي خوداي باري ته علا و خوي هر خهريكي زيكر و دوعا ده بوو. به بهشي نيمه ش بي نه و نيمانه توند و راسته قينه يه.

پاش چند وهختيك له و پروداوانه و له و كاتهيدا كه خهريك بوو ناورى دوژمنايه تبي خهليفه بهرانبهر سهروهرم دهكووژايه وه، پروداويكي تر نه و ژيله مويهي له جاران چاكتړ گه شانده وه و تهواوي خهلكي ناوايي كرده دوژمني شيخ، خودا ناگاداري بي.

له كاتي پارشيوي شهويكي مانگي رهمه زاني پيرو زدا بوو كه خيزان و پال پشتي نه و شيخه نورانييه، نامينه خانمي پاكداوين، به لادا هات و نيتر هه لئه ستايه وه. به لي نه و خاتونه نيماندار و له خوداترسه عومري خوداي كرد. من نه مدي به لام چن كه سيك دهيانگيزاوه سه رباني نه و ماله موباره كه له و كاته دا پول پول فريشته لي وه ستابوو تاكوو روحي موباره ك و پيروزي نامينه خاتون بگوازه وه. دهيانگيزاوه پيش نه وه ي روچه كه بگوازه وه تهواوي فريشته كان سي جار به دهوري مه نزي پيروزي سهروهرمدا سووراونه ته وه و دواتر روحي نامينه خاتونيان له سهه دهست داناوه و بردوويانه ته وه خزمه تي خوداي باري ته علا. خودا مردنيكي وامان به نه سيب كات.

خهليفه هه ژار و داروده سته كه ي پاش بيستني نه و هه واله، له تهواوي ناواييدا دهنگويان بلاو كرده وه كه به لي، شيخ قادر له م مانگه موباره كه دا له گه ل خيزاني خه وتوو و روژووي خواردوو بويه خودا كه راماتي لي ستاندوه و خيزانيشي وهك كه فارهي گوناچه كه ي لي ستاندوو ته وه.

خودا ئەو پۈژە رەشە نیشان نەداتەو. تەواوی خەلکی ئاوايى ھاتن و ئەو مالە موبارەكەيان بەردە باران و تفاوی کرد. مندالان لە سەربانەو چەپلە و فیکەیان لی دەدا و ئەوانی تر لە خوارەو بەردیان دەھاویشت. شووشەکانی مالی خرم خرم دەشکان و دەپژانە خوارى. من نەمدیت بەلام دواتر گىرايانەو پىش نيوه پوی ئەو پۈژە خەلیفە و دارودەستەكەى چوونە شاخ و بارى دوو سى كەريان بەرد هینا و لە بەر دەرگای مالی پر خیر و بەرەكەتى سەرورەم ھەلیان رشت تاكوو خەلکی بەرد كەم نەهیتن. بەلى ئەمەیه فیتنە و ئاسەواری بەردەى شەیتان بوون. خودا بمان پارىزی.

ھەر جۆرىك بوو ئەو پۈژەمان برده سەر و كاتى شەو داھات سەرورەم زارى موبارەكى كردهو و فەرمووی:

— خالو رەحمان گيان. بریارم داوہ لیڤە برۆم و ئەگەر خودا بیهوئى بچمە شوینىكى دوور. من رازى نیم تو وە شۆن من و رزگارى كورم كەوى و مال و مندالت جى بیلى بەلام ئەگەر خۆت پیت خۆشە من ریگات لی ناگرم.

ئەرى وەللا بەیانى زوو دواى نوپژ، بارى دوو گوئى دريژ كەلوپەل و كتیبی ئەو مالە موبارەكەم پىچاوه و بە ئیزنى سەرورەم ریگامان گرتەبەر و تا گویدریژەكان لیڤە رانەوہستان، رامن نەگرت. ئەگەر لیڤەوہ بەلای باشووردا برۆى و لەوئى ئەو كوئىستانە دەور لیڤەوہ، دەگەى بەو ئاوايىیەى وا دەریان کردین. من لەو كاتەوہ نەچوومەتە ئاوايى بەلام بیستوومەتەوہ لەو كاتەوہ سەرورەم لیى ھاتووتە دەرى، یەك تەكە باران و یەك دەنكە بەفرى لی نەباریوہ. تەنانەت ھەورەكانیش بەلای ئەو ئاوايىیەدا تی ناپەرن. وا باس دەكەن شەوانە دەنگىكى خۆفناك و بلیند لە تەواوی ئاوايىدا دەبیستری و كەس

ناویری هاتوچۆ بکات. رهنگه ئه و ماله موفه پرکه ههستاش پر خیر و بهرکه که ت
بی.

ئه وه دهزانم که تا کوو ئهستاکهش خه لکی ئه و ئاواپییه له جیگا و شوینی
پیروزی سهروه رم دهگه رین تا کوو پهیدای که ن و بییه نه وه، به لکوو له و دهد
و به لایه نه جاتیان بی. غافل له وهی که حه زه رته شیخ قادری گه وره، به رگیکی
تری له بهر کردووه و ئهستا به وهستا قادر ده ناسری.

له پاشی کوچی دواپی ئامینه خاتوونی خیزانی سهروه رم، رزگاری کوپی که
له موباره کی و کهراماتی دینی دا شتیکی وا له باوکی ئازیزی که متر نه بوو،
تووشی خه موکی و جو ره نه خو شیییه کی دهروونی بوو که په نا بو خودا تا کوو
ئه مپوکه له وینهیم نه دیوه و نه م بیستووه. ئه و لاوه له خودا ترسه سه رده می
مندالی له خزمه ت باوکی ئازیزیدا خه تمی قورعان و حه دیسی کردبوو. دواتر
رۆیشه خزمه ت شیخی ته ویله ی پیروژ بو فیروونی سه رف و نه حوی دینی و
دوای چه ند سالیگ شاگردی گه رابوو یه وه خزمه ت باوکی ئازیزی و ویرای
یه کدی ده ره جه کانی ئیمان و پاکیان تیده په راند و خیری و به ره که تیان بو
ناوچه دینا.

هه ر چه ند منی مورید نابی باس و خواستی سهروه رم و هه رشتیک که له مالی
ئه و رووی داوه بگێرمه وه، به لام بویه بو تان باس ده که م تا ئیوه بزانه ئیمتحنای
ئیلای چه ند سهخت و دژواره.

ئه و چرای ماله پاش بیبهش بوون له نازی دایکی، شه وان نه ده خهوت به لام به
رۆژ به دریزایی رۆژ له مالی نه ده هاته ده ری و ده خهوت. زور سهیر و
سه مه ره بوو ئه و نه خو شیییه. چه ن وهختیک خودا بمانپاریزی، ئه و نازداره که

له هيمنيدا وينه‌ي كه م بوو، به دهنكي بهرز قاقاي دهكيشا و خو‌ي به هه‌موو كه‌سه‌وه دهلكاند. په‌نا بو خودا، شه‌وانه له ژووره‌كه‌ي خويدا قسه‌ي له‌گه‌ل دار و ديوار ده‌كرد و دهيكوت نيوه ناتوانن ؤه و كه‌سانه ببينن كه له لايهن دايكمه‌وه هاتوون بو لام. ؤه و كورپه به ئيمان و له خودانزايكه واي لئ هاتبوو كه قسه و باسي مالي پيروزي شيخي له دم رانه‌ده‌وه‌ستا و نهينيه‌كاني سه‌روه‌رمي به دم قاقاكيشانه‌وه ده‌ركاند. په‌نا بو خودا ؤه و دم من وام دهزاني شه‌يتان و نه‌فسي پيس ناتواني توخني كه‌ساني وهك سه‌روه‌رم كه‌وي به‌لام زانيم هر كه‌س خو‌ي بدوريني شه‌يتان زه‌فهری پي ده‌بات.

ؤه و نه‌خوشيه پيس و نه‌گريسه كه تهنيا ده‌يتواني ئيمتخاني ئيلاهي بي، به‌وه‌نده له كول شيخ‌زاده‌ي نازدار نه‌بو‌وه‌و تووشي گه‌لي شتي تريشي كرد. پاشي چند وهختيك له‌و حاله‌تي شه‌يدا‌بو‌ونه، ؤه و نازداره چند جاريك هه‌ولي دا خو‌ي بكووژي و دايم دهيكوت ((تا درهنگ نه‌بو‌وه من ده‌بي بچمه‌وه لاي دايكم)). ؤه م خه‌م و خه‌فه‌ته‌ي ؤه م جاره تووشي بوو به راده‌يهك قورس و گران بوو كه به ؤه‌مري سه‌روه‌رم ناچار بووين به كوله‌كه‌ي ماله‌وه‌ي ببستينه‌وه. په‌نا بو خودا ؤه و نه‌خوشيه واي له‌و نازداره كرد كه ئيتر چيژي له قورعان نه‌ده‌برد و زور به كه‌مي به لايدا ده‌چوو. ته‌نانه‌ت چيشت و نانيشي نه‌ده‌خوارد و هر ده‌كرووزايه‌وه.

خودا ئاگاداري ؤه و كه‌سانه بيت وا ترسي ؤه و نه‌خوشيه پيس و نه‌گريسه چووه‌ته دليانه‌وه به هو‌ي قسه‌كاني من. حاله‌ته‌كاني ؤه و نه‌خوشيه وه‌كوو وهرزه‌كان چون به دواي يه‌كدا دين، ئاوا به دواي يه‌كدا ده‌هاتن و هر جاري حاله‌تيك دل و ده‌رووني ؤه و نازداره‌ي ئازار ده‌دا. چراي ديوه‌خاني دين و ماريه‌ت، مانگي ئاسماني ته‌ريقه‌ت، جه‌نابي شيخ هر چنده‌ دوعا و ريگاي

ئايىنى دەزانى لەسەر پزگارى كورپى تاقي كردهوه بەلام هيچ سوودى نەبوو. ئەو نازدارە چاكتەر نەبوو هيچ، خراپترىش بوو. بۆيە زانيمان ئەم نەخۆشيبە نەگريسه چارهى تەنيا لاي خودايە و بەس.

رەنگە نيوەتان ئەو پۆژەتان لەبىر بى كە من و سەرورەم و پزگارى كورپى هاتىن و لەخوارەوهى ئاوايى، لە نزيك چۆمەكە مالىكمان دروست كړد. دەبى لەبىرتان بى و سەرنجتان دابى كە چۆن لەو سالەوه خيّر و بەرەكەت پزّاوەتە سەرتان و ئيّرە ئاوەدانتر بوو تەوه. بەلّى ئەوانە هەمووى لە سايبەى و جودى حەزرتى شيخە لەم ئاوايىبە. سەرورەم، پۆحم بە فيداى بى، يەكەم پۆژ كە هاتىنە ئيّرە فەرمووى:

— خالۆ گيان لە ئيستاوه ئيمە ژيانىكى نهيىنى ساز دەكەين و نە من شيخم و نە تويش موريد. ئيمە بەننا و شاگرديكى قورەكارين و هاتووين بۆ كار و ئيش. نابى باسى پابردوو بكەى چونكە ئيّرە وەك خۆمان نين.

بەلّى ئاوا بوو كە ئيمە نيوەى مال و مەنزلى ئەم ئاوايىبەمان نوپژەن كردهوه و هەمووتان دەسخۆشيتان لى دەكردين. هەر چەند سەرورەم تاكوو هاتن بۆ ئيّرە لە كتيب و قەلەم زياتر دەستى بۆ هيچى تر نەبردبوو، بەلام خۆتان ديتان كە چۆن وەستايەكى دەستپەنگين بوو.

كەرامات و گەورەيبى سەرورەم ليرەش كەمى نەكرد هيچ، بەلكو زياتریشى كرد چونكە لە جارەن زياتر خەرىكى قورعان و كتيب و حەديس دەبوو. دەبى ئەو پۆژەتان لەبىر بى كە دەستەيهك قەرەج و جادووباز هاتنە نيوەپاستى ئاوايى و كوتيان؛

__ ئىمە كارىك دەكەين ئەو تەلىسە جۆيە، دەنكە جۆكانى بىنە دەرى و دەست بگرن ھەلپەرن.

دواتر ھەر چەندىيان وىرد خوئىند و جادوو كرد ھىچ پووى نەدا. لە بىرتانە كوتيان:

__ ئەم ئاوايىيە قودرەتتىكى شەيتانى لىيە و ناھىلى ئىمە ھىچ كارىك بكەين. ئەم ئاوايىيە تەلىسم كراو.

بەلى ئەو قودرەتە ھى و جوودى پىرۆزى سەرورم بوو كە نەيدەھىشت ئەو جندۆكانەى وا لە گەلىان بوو، نزيك ئاوايى بكەونەو.

پوژى رەش پىرى بوو كە سەرورم ئەمرى كرد شىخ زادەى كورپى لە مالى بىنمە دەرى و لەگەلمان بىتە سەر قورەكارى مالى ئەم مىرزا كەرىمە كە ئىستا لە پەنامە و ھەموو ئەو پووداوانەى دواترى لى كەوتەو. ئەو پوژە ئەو نازدارە لە حالەتى سەرخوشى و شەيدايدا بوو بۆيە ھەر پىدەكەنى و قسەى دەكرد.

مىرزا كەرىم خوى دەزانى لە كاتى دارەپاي سەرباندا بووين كە دارىك قولە و كورت ھات. ھەر چۆنمان لىك دەداوہ نەدەگەيشتە ئەو سەر و كارەكە دەبوايە نىوہكارە بمابايە تا دارىكى تريان دىنا. سەربان پىر بوو لە كرىكار و دۆست و ئاشناى مىرزا كەرىم. ھەر لەو دەمەدا بوو كە ئەو نازدارە بە دەم پىكەنىنەوہ بانگى ھەلدا:

__ باوكە، ئاسنگەر دەتوانى ئاسن درىژ كاتەوہ، ئەى تۆ بۆ چى ئەو دارە درىژ ناكەيەوہ، مەگەر تۆ شىخ قادرى گەورە نى!؟

من که هیچ، ته‌واوی ئەو که‌سانه‌ی له‌وی بوون و ئیستاش رهنگه هەر لیڤه بن دیتیان که سه‌روه‌رم چه‌زهرتی شیخ به تووره‌یییه‌وه، په‌نا بۆ خودا، فه‌رمووی:

— تو تازه کوری من نی، چونکه راز و نهینی منت درک‌اند. که‌وايه برۆ ویل به ویل.

په‌نا بۆ خودا. په‌نا بۆ خودا. هه‌موومان به چاوی خۆمان دیتمان ئەو نازداره بوو به کوتریکی سپی و دای له شه‌قه‌ی بال و هه‌له‌فهری. ئەو که‌سانه‌ی له‌وی بوون و من چوار پیننجیکان لیڤه‌ش ده‌بینم ئەو رووداو‌ه‌یان به چاوی خۆیان دیت و باوه‌ریان نه‌کرد په‌نا بۆ خودا. نازانم کام له ئیوه بوو که خۆیدایه دست شه‌یتان و ده‌نگۆی ئەوه‌ی بلاو کرده‌وه که سه‌روه‌رم سی‌حرباز و جادوو‌گه‌ره و ده‌بی ده‌ربکری له‌م ئاوايیه. له‌بیرتانه چۆن دۆینی شه‌و هاتن مال و مه‌نزلی ئەو خۆشه‌ویسته‌ی خوداتان ئاور دا؟

واتان ده‌زانی سه‌روه‌رم به‌وانه له به‌ین ده‌چی؟! په‌نا بۆ خودا منیش که له‌گه‌لی بووم نه‌مزانی چۆن غه‌یب بوو.

تو بلی تیکه‌لی گری ئاوره‌که نه‌بوو بی و رویشتی جه‌نابی؛ میرزا که‌ریم؟!

یان بلی له‌به‌ر ئەوه‌ی من دووباره له‌گه‌لی ده‌ربه‌ده‌ر نه‌بم غه‌یب بوو بی؟!

تو بلی نه‌چووبی بۆ لای رزگاری کوری، جه‌نابی کو‌یخا؟!

من ده‌لیم ئەگه‌ر دواي چه‌ند سالی تر بیستتان وه‌ستا قادریکی ده‌ستره‌نگین له فلان ئاوايی هه‌یه زوو بچن بیهینه‌وه با ئیوه‌ش تووشی به‌لا نه‌بن جه‌نابی ئاغا.